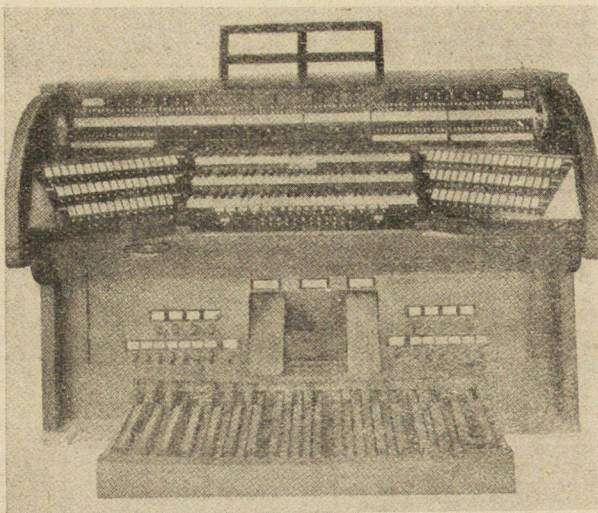

характера на тона. Тъ—свиркитъ, могатъ да бждатъ отворени, и тогава издаватъ пълнен и мощенъ тонъ, или затворени — даващи по слабъ, нѣженъ тонъ. Всѣки единъ мануалъ при О-а има $4\frac{1}{2}$ октави — 54 клави-

се получи пълния такъвъ — трѣбва да се прибавятъ две по високи и две по низки октави, чрезъ даването на 16 стѣпковъ регистеръ, който произвежда С на педала — единъ 32 стѣпковъ, и се получава

Мануално, педално и регистрово устройство на единъ органъ

ша, отъ С до F, а педалътъ — само $2\frac{1}{2}$ октави — пълниятъ тоновъ обемъ, който при О-а е 8 октави, става възможенъ чрезъ свирки съ различна, тъй наречена, тоно-стѣпкова (нѣм. *Fusston*) мѣрка, постигаща се именно отъ 32—2 стѣпковъ тонъ. Единъ 32 стѣпковъ гласъ звучи две октави по низко, отколкото е написанъ; 16 стѣпковиятъ звучи една октава по низко, а 8 стѣпковиятъ звучи тъй, както е написанъ, до като съ 4 стѣпковиятъ се постига звучение съ една октава по високо. Тъй като О-тъ е единствениятъ инструментъ, въ който се намиратъ всички употребими въ музиката тонове, то при мануалитъ, които иматъ $4\frac{1}{2}$ октавенъ обемъ — за да

С: 4 стѣпниятъ регистеръ дава височина c^4 , единъ двустѣпковъ — до c^5 и единъ едностѣпковъ — c^6 . При всѣки мануалъ (клавиатура) има и тъй нареченитъ **регистри**, броятъ на които зависи отъ голѣмината на органа. Тъ представятъ отъ себе си една редица отъ свирки съ еднаква голѣмина и направа, и биватъ: **основни гласове**, даващи на единъ клавишъ само единъ тонъ; **второстепенни гласове**, които правятъ да звучи терцата и квинтата на клавиша, който се натиска; **смѣсени гласове**, (микстури), които отъ нѣколко свирки правятъ да звучатъ различни тонове: октави, квинти, терци. Гласоветъ на регистритъ се наричатъ, споредъ тяхната форма,